

KANSRIJK IN INTERACTIE VOOR SCHOOLSUCCESS VAN HOOGBEGAAFDE LEERLINGEN IN HET PO EN VO

Binnen de themalijn *Interactievaardigheden en professionele taal* richten wij ons op het versterken van de interactievaardigheden van (aankomend) onderwijsprofessionals en hun professionele taalgebruik. Het realiseren van kwaliteitsvolle interactie tussen leraren en leerlingen en tussen leerlingen onderling is belangrijk voor kansrijke ontwikkeling van alle leerlingen. Dit geldt in het bijzonder voor leerlingen bij wie de onderwijsbehoefte minder vanzelfsprekend wordt herkend, zoals hoogbegaafde leerlingen.

Hoogbegaafde leerlingen doorlopen het funderend onderwijs niet altijd zonder problemen. Zowel persoonlijke factoren, zoals moeite met executieve functies en hoge sensitiviteit, als omgevingsfactoren, zoals gebrek aan passende uitdaging of sociale aansluiting, kunnen hierin een rol spelen (Gagné, 2010). Deze factoren beïnvloeden elkaar en kunnen de schoolloopbaan van hoogbegaafde leerlingen negatief beïnvloeden, soms zelfs leidend tot onderpresteren of uitval. Het onderwijs heeft hierin een belangrijke opdracht: het creëren van een leeromgeving waarin alle leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Het pedagogisch-didactisch handelen van leraren is hierin cruciaal. De interactie tussen leraar en leerling vormt het hart van het onderwijs en is bepalend voor de mate waarin een leerling zich gezien, begrepen en gestimuleerd voelt. In de praktijk blijkt echter dat leraren in het reguliere onderwijs vaak nog onvoldoende toegerust zijn om de specifieke behoeften van hoogbegaafde leerlingen goed in te schatten en hierop in te spelen (Sambuis et al., 2025). Tegelijkertijd laat internationaal onderzoek onder volwassen hoogbegaafden zien hoe belangrijk de holistische ondersteuning tijdens de schooltijd is voor hun brede, ontwikkeling: cognitief, sociaal en emotioneel (Pinxten et al., 2023).

Vanuit deze inzichten richt ons onderzoek zich op het verbeteren van de leraar-leerlinginteractie in het primair en voortgezet onderwijs. Het doel van het onderzoek is om inzicht te krijgen in de benodigde leraarscompetenties op het gebied van kwaliteitsvolle interacties met hoogbegaafde leerlingen in het reguliere PO en VO en daarnaast om in co-creatie met de doelgroep een professionaliseringsaanpak voor leraren te ontwerpen en te testen.

Het belang van dit onderzoek ligt in het bevorderen van kansrijke ontwikkelingskansen voor een groep leerlingen die zich niet altijd begrepen voelt binnen het reguliere onderwijssysteem. Door meer inzicht te krijgen in hoe de leraar-leerlinginteractie hierin een positieve rol kan spelen, hopen wij bij te dragen aan een inclusiever onderwijs waarin ook hoogbegaafde leerlingen tot bloei en groei kunnen komen. In een volgend nummer zal hier in *Veerkracht* meer aandacht worden besteed.

OVER DE AUTEUR

Agnes van der Beek is hogeschooldocent taal, specialist hoogbegaafdheid en docent-onderzoeker binnen het lectoraat Taal & Ontwikkeling.

LITERATUUR

- Gagné, F. (2010). Motivation within the DMGT 2.0 framework. *High Ability Studies*, 21(2), 81-99.
- Pinxten, W.L.Fv., Derksen, J.J.L. & Peters, W.A.M. (2023). The Psychological World of Highly Gifted Young Adults: a Follow-up Study. *Trends in Psychol.*
<https://doi.org/10.1007/s43076-023-00313-8>
- Sambuis, S., & Bourdin, B. (2025). Teachers' Attitude Towards Gifted Students and Their Education: A Systematic Review. *Journal for the Education of the Gifted*, 48(1). 48-81.
<https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1177/01623532241301088>